

**การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนศูนย์เครือข่ายที่ 11 อำเภอบางบาล สังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ดเขต 2
ACADEMIC ADMINISTRATION OF THE SCHOOL NETWORK CENTER 11TH AT
SAMAT DISTRICT UNDER THE OFFICE OF ROI ET PRIMARY EDUCATIONAL
SERVICE AREA 2**

ศศิประภา ศรีบุตตา¹ ดร.วิรัชพัชร วงศ์วัฒน์เกษม²

บทคัดย่อ

จากการศึกษาเรื่อง การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนศูนย์เครือข่ายที่ 11 อำเภอบางบาล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ดเขต 2 มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนศูนย์เครือข่ายที่ 11 อำเภอบางบาล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2 2) เพื่อเปรียบเทียบการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนศูนย์เครือข่ายที่ 11 อำเภอบางบาล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2 ตามความคิดเห็นของบุคลากร จำแนกตาม เพศ และตำแหน่ง ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนในโรงเรียน ศูนย์เครือข่ายที่ 11 อำเภอบางบาล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ดเขต 2 จำนวน 188 คน โดยกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie and Morgan) และได้โดยการสุ่มแบบแบ่งชั้น กลุ่มตัวอย่างที่ได้มีจำนวน 123 คน

จากผลการวิจัยพบว่า

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนศูนย์เครือข่ายที่ 11 อำเภอบางบาล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ดเขต 2 พบว่า โดยภาพรวมและรายด้านมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุดและมาก โดยเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากสูงไปหาต่ำดังนี้ คือ ด้านหลักสูตร ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านการนิเทศการเรียนการสอน และด้านการประกันคุณภาพการศึกษา ตามลำดับ และผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนศูนย์เครือข่ายที่ 11 อำเภอบางบาล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ดเขต 2 พบว่า ผู้บริหารและครูผู้สอน มีความคิดเห็นต่อการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนศูนย์เครือข่ายที่ 11 อำเภอบางบาล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ดเขต 2 โดยภาพรวมแตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ผู้บริหารมีความคิดเห็นต่อการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนศูนย์เครือข่ายที่ 11 อำเภอบางบาล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ดเขต 2 แตกต่างกับครูผู้สอนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

¹ นักศึกษาหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์และศิลปศาสตร์ วิทยาลัยนครราชสีมา

² อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์และศิลปศาสตร์ วิทยาลัยนครราชสีมา

คำสำคัญ: การบริหาร/งานวิชาการ

Abstract

The study of academic administration of the school network center 11th at Samat District Under the Office of Roi Et Primary Educational Service Area 2. The objectives are: 1) to study the academic administration of the school Network Center 11 at Samat District under the Office of Roi Et Primary Educational Service Area 2, 2) to compare the academic administration of the school Network Center 11th At Samat District Under the Office of Roi Et Primary Educational Service Area 2, according to the opinions of personnel classified by position The sample group personnel, school Network Center 11th at Samat District under the Office of Roi Et Primary Educational Service Area 2, 123 people

From the research results found that

The results of the academic administration data analysis of the school Network Center 11th At Samat District under the Office of Roi Et Primary Educational Service Area 2, it was found that overall and each aspect was at a high level. When considering each aspect, it was found that it was at the high level and highest level. By sorting according to the average from high to low as follows: the curriculum in organizing teaching and learning activities In the aspect of teaching and learning supervision and educational quality assurance, respectively and the results of comparative analysis of academic administration of the school Network Center 11th At Samat District under the Office of Roi Et Primary Educational Service Area 2 found that administrators and teachers in the overall and each aspect significance at 0.05

Keywords: Management/ Academic work

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

งานวิชาการเป็นงานหลักของการบริหารการศึกษา ไม่ว่าจะสถานศึกษาจะเป็นประเภทใด มาตรฐานและคุณภาพของสถานศึกษาจะพิจารณาได้จากผลงานด้านวิชาการ เนื่องจากงานวิชาการเกี่ยวข้องกับหลักสูตร การจัดโปรแกรมการศึกษาและการจัดการเรียนการสอน ซึ่งเป็นหัวใจของสถานศึกษาและเกี่ยวข้องกับผู้บริหารสถานศึกษา และบุคลากรทุกระดับ (ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์, 2543 : 1) ความสำคัญของการบริหารงานวิชาการ นั้นคือ เป็นงานที่มุ่งเน้นการพัฒนาสติปัญญา ความรู้ ความสามารถ คุณธรรม จริยธรรม เจตคติและค่านิยมให้ผู้เรียนเป็น คนเก่ง คนดี และมีความสุขในการดำรงชีวิตตลอดจนเป็นผู้มีคุณค่าในสังคม เป็นตัวกำหนดปริมาณงานของโรงเรียน เป็นเครื่องกำหนดการจัดสรรทรัพยากรให้แก่โรงเรียน ให้เป็นไปตามสัดส่วนของปริมาณงานวิชาการของโรงเรียน เป็นเครื่องตัดสินคุณภาพของโรงเรียน โดยพิจารณาวิธีการและผลผลิตของระบบงานวิชาการ รวมถึงเป็นเครื่องชี้วัดความสำเร็จ และความสามารถของผู้บริหารสถานศึกษา เนื่องจากงานวิชาการเป็นงานหลักในสถานศึกษา ที่ผู้บริหารสถานศึกษาต้องดำเนินการกระตุ้นและส่งเสริมให้ครูมีการร่วมมือกันเพื่อให้การปฏิบัติงานวิชาการบรรลุจุดมุ่งหมายของหลักสูตรได้อย่างมีประสิทธิภาพ (ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์, 2546 : 33) การบริหารงานวิชาการเป็นกระบวนการที่

สำคัญและเป็นหัวใจของการบริหารการศึกษา มาตรฐานหรือคุณภาพของการศึกษาจะปรากฏเด่นชัดเมื่อการบริหารงานวิชาการประสบผลสำเร็จ ส่วนงานอื่นๆ นั้นมีความสำคัญในลักษณะที่ถือเป็นงานสนับสนุนเพื่อให้งานวิชาการดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ ดังนั้น ผู้บริหารและอาจารย์ผู้สอนต้องให้ความสำคัญกับงานวิชาการเป็นอันดับแรกโดยมุ่งหวังให้ผู้เรียนได้บรรลุจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้ การบริหารสถานศึกษามีคุณภาพหรือมาตรฐานมากน้อยเพียงใดขึ้นอยู่กับการบริหารงานวิชาการ (มยุเรศ โคตรชมพู, 2550 : 16)

ขอบข่ายของการบริหารงานวิชาการ ได้แก่ ด้านการจัดการหลักสูตรและแผนการเรียนรู้ ประกอบด้วย การวิเคราะห์และจัดทำหลักสูตร การจัดทำแผนการเรียนรู้ การวางแผนดำเนินงานวิชาการ ด้านการจัดการเรียนการสอน ประกอบด้วย การจัดทำตารางสอน การกำหนดผู้สอน การดำเนินการสอน การจัดกิจกรรมตามหลักสูตร การจัดกิจกรรมนอกหลักสูตร ด้านการจัดสื่อและวัสดุเพื่อการเรียนการสอน ประกอบด้วย การจัดทำแผนการเรียนเกี่ยวกับวัสดุอุปกรณ์ สื่อห้องสมุด นวัตกรรมเทคโนโลยีเพื่อการเรียนการสอน ด้านการนิเทศและการพัฒนาการเรียนการสอน ประกอบด้วย การติดตามการดำเนินการสอน การวิจัยเพื่อการเรียนการสอน การพัฒนาครู การประชุมทางวิชาการ ด้านการวัดและประเมินผลการเรียนการสอน ประกอบด้วย การวัดและประเมินผลการเรียนของนักเรียน การประเมินผลการสอนของครู การประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา (มณีรัตน์ ภิญญาภาพสกุล, 2549 : 23) ในการบริหารงานวิชาการนั้น ผู้บริหารต้องใช้หลัก ในการกระจายอำนาจให้บุคคล ทุกคนได้มีส่วนร่วมในการรับผิดชอบร่วมกัน ลดหลั่นตามหน้าที่ของแต่ละคนโดยที่ผู้บริหารต้องใช้วิธีการประชาธิปไตยในการดำเนินการ ผู้บริหารต้องคอยกระตุ้นให้ครูมีความกระตือรือร้น ขยันขันแข็ง สอนอย่างมีประสิทธิภาพและสนใจหาความรู้เพิ่มเติมอยู่เสมอโดยที่ผู้บริหารต้องปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างแก่ครู รวมทั้งต้องมีเสรีภาพเพื่อให้เกิดประสิทธิผลแท้จริง (สมชาย ชูเลิศ, 2553 : 15)

การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนศูนย์เครือข่ายที่ 11 อำเภอบางบาลสามารถ สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2 นั้น ถึงแม้จะมีการบริหารที่เป็นไปตามหลักการของการบริหารงานวิชาการที่เป็นไปอย่างมีระเบียบแบบแผน แต่ในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนศูนย์เครือข่ายที่ 11 อำเภอบางบาลสามารถ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2 นั้นยังคงพบว่ามีปัญหาอยู่ เนื่องด้วยมีปัจจัยหลายอย่างที่ส่งผลกระทบต่อการบริหารงานวิชาการ ซึ่งปัญหาที่พบในการบริหารงานวิชาการ ได้แก่ งบประมาณในการสนับสนุนการบริหารงานวิชาการนั้นไม่เพียงพอ ครูผู้สอนปฏิบัติงานไม่ตรงกับเอกที่เรียนมา จำนวนของครูน้อยไม่เพียงพอต่อจำนวนนักเรียน เด็กนักเรียนอ่าน ไม่ออกเขียนไม่ได้ ไม่สามารถทำการคิดวิเคราะห์ได้เหมาะสมกับวัย รวมถึงชุมชนไม่ค่อยให้การสนับสนุนงานของโรงเรียนเท่าที่ควร

ด้วยเหตุผลดังกล่าวทำให้ผู้วิจัยสนใจที่จะทำการศึกษาค้นคว้าในเรื่อง การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนศูนย์เครือข่ายที่ 11 อำเภอบางบาลสามารถ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2 เพื่อเป็นแนวทางในการบริหารงานวิชาการสืบต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนศูนย์เครือข่ายที่ 11 อำเภอบางบาลสามารถ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2
2. เพื่อเปรียบเทียบการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนศูนย์เครือข่ายที่ 11 อำเภอบางบาลสามารถ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2 ตามความคิดเห็นของบุคลากร จำแนกตาม ตำแหน่ง

วิธีการดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตไว้ดังนี้

1. ประชากร ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนศูนย์เครือข่ายที่ 11 อำเภออาจสามารถ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ดเขต 2 ปีการศึกษา 2561 จำนวน 188 คน
2. กลุ่มตัวอย่างกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ บุคลากรของโรงเรียนศูนย์เครือข่ายที่ 11 อำเภออาจสามารถ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ดเขต 2 ปีการศึกษา 2561 จำนวน 123 คน กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางครุจี้และมอร์แกน (Krejcie and Morgan) และได้มาโดยการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified random sampling, บุญชม ศรีสะอาด, 2553 : 43 - 46) ซึ่งจำแนกตาม เพศและตำแหน่ง ดังนี้

ตารางที่ 1 แสดงจำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ตำแหน่ง	ประชากร			กลุ่มตัวอย่าง		
	เพศชาย	เพศหญิง	รวม	เพศชาย	เพศหญิง	รวม
ผู้บริหาร	15	3	18	14	1	15
ครูผู้สอน	53	117	170	45	63	108
รวม	68	120	188	59	64	123

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้เครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถาม แบ่งออกเป็น 2 ตอน ประกอบด้วย

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นแบบตรวจสอบรายการ (Checklist) ประกอบด้วย เพศ และตำแหน่ง

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนศูนย์เครือข่ายที่ 11 อำเภออาจสามารถ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ดเขต 2 เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) ตามวิธีของลิเคอร์ท (Likert) 5 ระดับ

การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูลผู้วิจัยได้วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป โดยทำ การวิเคราะห์ ข้อมูลตามขั้นตอน ดังนี้

1. วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม เกี่ยวกับเพศและตำแหน่งของกลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถาม โดยการหาค่าความถี่ (Frequency) และร้อยละ (Percentage)
2. วิเคราะห์การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนศูนย์เครือข่ายที่ 11 อำเภออาจสามารถ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ดเขต 2 โดยทั้งภาพรวม รายด้านและรายข้อโดยหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) แล้วนำไปเปรียบเทียบกับเกณฑ์ (บุญชม ศรีสะอาด, 2543 : 14)

3. วิเคราะห์การเปรียบเทียบการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนศูนย์เครือข่ายที่ 11 อำเภออาจสามารถ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ดเขต 2 จำแนกตามตำแหน่ง โดยใช้ค่า t-test (Independent samples)

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. สถิติที่ใช้ในการหาค่าคุณภาพเครื่องมือ ได้แก่

1.1 ความตรงเชิงเนื้อหา (Content validity) โดยหาค่าดัชนีความสอดคล้อง IOC ระหว่างข้อคำถามกับนิยามศัพท์เฉพาะ

1.2 ความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ โดยหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha coefficient) ตามวิธีของครอนบาค (Cronbach)

2. สถิติพื้นฐาน ได้แก่

2.1 ค่าความถี่ (Frequency)

2.2 ร้อยละ (Percentage)

2.3 ค่าเฉลี่ย (Mean)

2.4 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation)

3. สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน ได้แก่ (บุญชม ศรีสะอาด, 2553 : 136-143)

3.1 t – test แบบ Independent samples

ตารางที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้นของกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 123 คน (n = 123)

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน	ร้อยละ
เพศ		
ชาย	59	48.00
หญิง	64	52.00
รวม	123	100.00
ตำแหน่ง		
ผู้บริหาร	15	12.20
ครูผู้สอน	108	87.80
รวม	123	100.00

จากตารางที่ 2 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นชายจำนวน 59 คน คิดเป็นร้อยละ 48.00 เป็นหญิงจำนวน 64 คน คิดเป็นร้อยละ 52.00 มีตำแหน่งเป็นผู้บริหารจำนวน 15 คน คิดเป็นร้อยละ 12.20 เป็นครูผู้สอนจำนวน 108 คน คิดเป็นร้อยละ 87.80

ด้านการประกันคุณภาพ	ระหว่างกลุ่ม	2.425	1	2.425	6.420	.013
การศึกษา	ภายในกลุ่ม	45.701	121	.378		
	รวม	48.125	122			
โดยภาพรวม	ระหว่างกลุ่ม	3.031	1	3.031	11.302*	.001
	ภายในกลุ่ม	32.454	121	.268		
	รวม	35.485	122			

* $p < 0.05$

จากตารางที่ 4 พบว่า ผู้บริหารและครูผู้สอน มีความคิดเห็นต่อการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนศูนย์เครือข่ายที่ 11 อำเภอบางบาล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2 โดยภาพรวมแตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ผู้บริหารมีความคิดเห็นต่อการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนศูนย์เครือข่ายที่ 11 อำเภอบางบาล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2 แตกต่างกับครูผู้สอนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

สรุปผลการวิจัย

1. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนศูนย์เครือข่ายที่ 11 อำเภอบางบาล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2 พบว่า โดยภาพรวมและรายด้านมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุดและมาก โดยเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากสูงไปหาต่ำดังนี้ คือ ด้านหลักสูตร ด้านการ จัดกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านการนิเทศการเรียนการสอน และด้านการประกันคุณภาพการศึกษา ตามลำดับ

โดยมีรายละเอียดแต่ละด้าน ดังนี้

1.1 ด้านหลักสูตร โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า มีระดับอยู่ระดับมากที่สุดทุกข้อ โดยข้อที่มีการปฏิบัติสูงสุด คือ โรงเรียนของท่านมีจัดทำหลักสูตรได้สอดคล้องตามวิสัยทัศน์ เป้าหมายภารกิจ และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ได้อย่างเหมาะสมรองลงมา คือ โรงเรียนของท่านมีการกำหนดกระบวนการและสาระการเรียนรู้ตามหลักสูตร และโรงเรียนของท่านมีการนำหลักสูตรไปใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน และบริหารจัดการ การนำไปใช้หลักสูตรให้เหมาะสม ส่วนข้อที่มีการปฏิบัติต่ำสุด คือ มีการติดตามประเมินผลการบริหารจัดการหลักสูตร

1.2 ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน โดยภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ส่วนใหญ่อยู่ในระดับมากที่สุด โดยข้อที่มีการปฏิบัติสูงสุด คือ โรงเรียนมี การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่ ถูกต้องและเหมาะสม รองลงมา คือ โรงเรียนมีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ส่วนข้อที่มีการปฏิบัติต่ำสุด คือ โรงเรียนมีการอำนวยความสะดวกในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน

1.3 ด้านการนิเทศการเรียนการสอน โดยภาพรวมมีระดับการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ส่วนใหญ่อยู่ในระดับมาก โดยข้อที่มีการปฏิบัติสูงสุด คือ การจัดทำเอกสารคู่มือหรือแนวปฏิบัติการนิเทศ

อย่างชัดเจน รองลงมา คือ การแต่งตั้งคณะกรรมการการนิเทศการศึกษาที่มี คุณสมบัติเหมาะสม และการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และประสบการณ์ การจัดระบบการนิเทศกับสถานศึกษาอื่นและ เครือข่ายนิเทศโดยการประชุมสัมมนา ส่วนข้อที่มีการปฏิบัติต่ำสุด คือการประชุมชี้แจงให้แก่ผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศ และการจัดนิทรรศการเพื่อเผยแพร่ความรู้ ข่าวสาร ผลงานของบุคลากรในสถานศึกษา

1.4 ด้านประกันคุณภาพการศึกษาโดยภาพรวม มีระดับการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ส่วนใหญ่อยู่ในระดับมาก โดยข้อที่มีการปฏิบัติสูงสุด คือ ร่วมมือกับหน่วยงานต้นสังกัดใน การดำเนินการ ประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา และ พัฒนาผู้บริหาร ครู และบุคลากรให้มีความรู้ ความเข้าใจในการจัดทำ แผนยุทธศาสตร์เพื่อพัฒนาคุณภาพ การศึกษารองลงมา คือ ส่งเสริมสนับสนุนให้ครู/บุคลากรได้รับรู้และเข้าใจ เรื่องการประกันคุณภาพ และปฏิบัติงานประกันคุณภาพของคณะกรรมการประกัน คุณภาพภายในสถานศึกษา ส่วนข้อที่มีการปฏิบัติต่ำสุด คือ ศึกษาวิจัยเพื่อปรับปรุงและพัฒนาาระบบประกัน คุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา

2. ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนศูนย์เครือข่ายที่ 11 อำเภออาจสามารถ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ดเขต 2 พบว่า

2.1 ผู้บริหารและครูผู้สอน ที่มีเพศต่างกันมีความคิดเห็นต่อการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน ศูนย์เครือข่ายที่ 11 อำเภออาจสามารถ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ดเขต 2 โดยภาพรวม แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ผู้บริหารและครูผู้สอนเพศชาย มีความคิดเห็นต่อการบริหารงานวิชาการ ของโรงเรียนศูนย์เครือข่ายที่ 11 อำเภออาจสามารถ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ดเขต 2 แตกต่างกับผู้บริหารและครูผู้สอนเพศหญิง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

2.2 ผู้บริหารและครูผู้สอน มีความคิดเห็นต่อการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนศูนย์เครือข่ายที่ 11 อำเภออาจสามารถ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ดเขต 2 โดยภาพรวมแตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ผู้บริหารมีความคิดเห็นต่อการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนศูนย์เครือข่ายที่ 11 อำเภออาจสามารถ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ดเขต 2 แตกต่างกับครูผู้สอนอย่างมี นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

อภิปรายผลการวิจัย

จากการศึกษาผลการวิเคราะห์ข้อมูลการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนศูนย์เครือข่ายที่ 11 อำเภออาจ สามารถ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ดเขต 2 พบว่า โดยภาพรวมและรายด้านมีการปฏิบัติ อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุดและมาก โดยเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากสูงไป หน่าต่ำดังนี้ คือ ด้านหลักสูตร ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านการนิเทศการเรียนการสอน และด้านการ ประกันคุณภาพ ตามลำดับ ซึ่งแสดงให้เห็นว่าโรงเรียนแต่ละโรงเรียนให้ความสำคัญของการบริหารงานวิชาการ ซึ่งการ บริหารงานวิชาการเป็นหัวใจสำคัญของการบริหารสถานศึกษาเพื่อให้สถานศึกษาเป็นสถานศึกษาที่มีคุณภาพ ได้รับความน่าเชื่อถือ เป็นไปตามมาตรฐานของการศึกษาของประเทศ โดยการบริหารงานวิชาการนั้นมีอยู่หลายด้านด้วยกัน แต่ที่สำคัญที่สุด คือ งานด้านหลักสูตร ถ้ามีการจัดการหลักสูตรดีเหมาะสมกับผู้เรียนย่อมทำให้ผู้เรียนได้รับความรู้อย่าง เต็มที่ ซึ่งสอดคล้องกับ วรรณเพ็ญ พิสุทธิพงษ์ (2553 : 69-72) ได้ศึกษาเรื่อง การบริหารงานวิชาการของผู้บริหาร โรงเรียนประถมศึกษานในอำเภอเขาค้อ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้วเขต 1 มีวัตถุประสงค์เพื่อ ศึกษา และเปรียบเทียบการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา ในอำเภอเขาค้อ สังกัดสำนักงานเขต

พื้นที่การศึกษาสระแก้วเขต 1 กลุ่มตัวอย่างที่ในการศึกษา คือ ข้าราชการครูผู้สอนในอำเภอเขาฉกรรจ์ ผลการศึกษาพบว่า 1) การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาในอำเภอเขาฉกรรจ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้วเขต 1 โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยสูงไปต่ำได้ดังนี้ ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ด้านการพัฒนาการเรียนรู้ ด้านการวัดผลประเมินผลและเทียบโอนผลการเรียน ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ด้านการพัฒนาแหล่งการเรียนรู้ด้านการนิเทศการศึกษา ด้านแนะแนวการศึกษา ด้านพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ด้านการส่งเสริมความรู้ทางวิชาการแก่ชุมชน ด้านการประสานความร่วมมือในพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาและองค์กรอื่น ด้านการส่งเสริมและสนับสนุนการพัฒนาวิชาการแก่บุคคล ครอบครัว องค์กรหน่วยงาน และสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา 2) การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาในอำเภอเขาฉกรรจ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้วเขต 1 จำแนกตามขนาดโรงเรียน ขนาดเล็ก ขนาดกลาง และขนาดใหญ่โดยรวม ไม่ต่างกัน 2) การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาในอำเภอเขาฉกรรจ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้วเขต 1 จำแนกตามประสบการณ์ของข้าราชการครู โดยรวมและรายด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 อีกทั้งยังสอดคล้องกับ อีกทั้งยังสอดคล้องกับ ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2546 : 33) ที่ได้กล่าวถึงความสำคัญของการบริหารงานวิชาการดังนี้

1. งานวิชาการเป็นงานที่มุ่งเน้นการพัฒนา สติปัญญา ความรู้ ความสามารถ คุณธรรม จริยธรรม เจตคติและค่านิยมให้ผู้เรียนเป็น คนเก่ง คนดี และมีความสุข ในการดำรงชีวิตตลอดจนเป็นผู้มีคุณค่าในสังคม
2. งานวิชาการเป็นตัวกำหนดปริมาณงานของโรงเรียน เมื่อโรงเรียนมีงานวิชาการมากปริมาณงานด้านอื่นๆ ย่อมมีมากตามไปด้วย
3. งานวิชาการเป็นเครื่องกำหนดการจัดสรรทรัพยากรให้แก่โรงเรียน ไม่ว่าจะเป็ในรูปแบบของงบประมาณ วัสดุ ครุภัณฑ์ จะจัดให้ตามสัดส่วนของปริมาณงานวิชาการของโรงเรียน โรงเรียนจะได้รับการ จัดสรรงบประมาณมากขึ้นขึ้นอยู่กับปริมาณงานของโรงเรียน โดยเฉพาะอย่างยิ่งปริมาณงานด้านวิชาการ
4. งานวิชาการเป็นเครื่องตัดสินคุณภาพของโรงเรียน การพิจารณาคุณภาพของโรงเรียนต้องอาศัยงานทางด้านวิชาการของโรงเรียน โดยพิจารณาวิธีการและผลผลิตของระบบงานวิชาการ อันได้แก่ วิธีการสอนของครู การบริหารงานวิชาการ ผลสำเร็จของครู ทั้งด้านผลสัมฤทธิ์ ทางการเรียนรู้และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ เป็นต้น
5. งานวิชาการเป็นเครื่องชี้วัดความสำเร็จ และความสามารถของผู้บริหารสถานศึกษา เนื่องจากงานวิชาการเป็นงานหลักในสถานศึกษา ที่ผู้บริหารสถานศึกษาต้องดำเนินการกระตุ้นและส่งเสริมให้ครูร่วมมือกันในการปรับปรุงงานวิชาการของโรงเรียนอยู่เสมอ ดังนั้นผู้บริหารสถานศึกษาต้องรู้จักวางแผน การติดต่อสื่อสาร การประสานงาน การควบคุมบังคับบัญชา การวินิจฉัยสั่งการ การมอบหมาย งานให้ถูกต้องและเหมาะสมเพื่อให้ การปฏิบัติงานวิชาการบรรลุจุดมุ่งหมายของหลักสูตรได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ผลการเปรียบเทียบการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนศูนย์เครือข่ายที่ 11 อำเภออาจสามารถ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ดเขต 2 จำแนกตามตำแหน่ง โดยภาพรวมและรายด้าน พบว่า ผู้บริหารและครูผู้สอน มีความคิดเห็นต่อการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนศูนย์เครือข่ายที่ 11 อำเภออาจสามารถ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ดเขต 2 โดยภาพรวมแตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ผู้บริหารมีความคิดเห็นต่อการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนศูนย์เครือข่ายที่ 11 อำเภออาจสามารถ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ดเขต 2 แตกต่างกับครูผู้สอนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ซึ่งสอดคล้องกับ ตรีโชค กางกั้น (2552) ได้ศึกษาวิจัย เรื่อง สภาพและปัญหาการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสิงห์บุรี พบว่า สภาพ การบริหารงานวิชาการ ในภาพรวมและรายด้าน อยู่ในระดับมาก โดยโรงเรียนมีสภาพการบริหารงานด้านกิจกรรมนักเรียนเป็นอันดับแรก รองลงมาเป็นด้านการเรียนการสอน และมีสภาพการบริหารงานด้านวัสดุประกอบหลักสูตรและสื่อการเรียนการสอนเป็นอันดับสุดท้าย ส่วนปัญหา การบริหารงานวิชาการ ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง โดยโรงเรียนมีปัญหาการบริหารงาน ด้านวัสดุประกอบหลักสูตรและสื่อการเรียนการสอนเป็นอันดับแรก รองลงมาเป็นหลักสูตร และการนำหลักสูตรไปใช้ และมีปัญหาการบริหารงานด้านกิจกรรมนักเรียน เป็นอันดับสุดท้าย การเปรียบเทียบสภาพการบริหารงานวิชาการจำแนกตามตำแหน่ง วุฒิการศึกษา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 จำแนกตามวิทยฐานะ แตกต่างกัน จำแนกตามประสบการณ์ วิธีการพัฒนาตนเอง และภาระหนี้ ไม่แตกต่างกัน ส่วนการเปรียบเทียบปัญหาการบริหารงานวิชาการ จำแนกตามประสบการณ์ แตกต่างกัน เมื่อจำแนกตามตำแหน่ง วุฒิการศึกษา วิทยฐานะ วิธีการพัฒนาตนเอง และภาระหนี้เป็นหนี้ ไม่แตกต่างกัน

ข้อเสนอแนะการวิจัย

จากการวิจัยเรื่องนี้ ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะที่ได้จากการวิจัยดังนี้

1. ข้อเสนอแนะนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 ควรที่จะมีแนวทางหรือรูปแบบในการกำหนดหลักการในการบริหารงานวิชาการ ให้ชัดเจน

1.2 ควรที่จะมีการนำการบริหารงานวิชาการไปวิเคราะห์ถึงปัญหาเพื่อให้การบริหารงานวิชาการดำเนินไป

อย่างสมบูรณ์

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการศึกษาเปรียบเทียบความเป็นไปได้ของการบริหารงานวิชาการในแต่ละระดับแต่ละชุมชนสถานศึกษาที่มีความแตกต่างกัน

2.2 ควรมีการศึกษาสิ่งที่คาดหวังจากการบริหารงานวิชาการของแต่ละโรงเรียน

2.3 ควรมีการศึกษาในลักษณะเช่นนี้ในพื้นที่อื่นๆ เพื่อเปรียบเทียบผลการศึกษาเป็นไปในทิศทางเดียวกันหรือไม่

เอกสารอ้างอิง

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์. (2543). การบริหารวิชาการ. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์กรุงเทพ.

_____. (2546). การนิเทศการสอน. กรุงเทพฯ : สื่อเสริมกรุงเทพ.

ตรีโชค กางกั้น. (2552). สภาพและปัญหาการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสิงห์บุรี. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิตสาขาวิชาการบริหารการศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี.

บุญชม ศรีสะอาด. (2553). การวิจัยเบื้องต้น. พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์สุวีริยาสาส์น.

- มณีรัตน์ ภิณูโยธาสกุล. (2549). การบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานโดยใช้หลักธรรมาภิบาลในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษารุงเทพมหานคร เขต 3. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา.
- มยุเรศ โคตรชมพู่. (2550). ความคิดเห็นของผู้ปฏิบัติงานต่อการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานองคาย เขต 1. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี.
- วรรณเพ็ญ พิสุทธิพงษ์. (2553). การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาในอำเภอเขาฉกรรจ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้ว เขต 1. สารนิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยปทุมธานี.
- สมชาย ชูเลิศ. (2553). การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานนทบุรี เขต 2. วิทยานิพนธ์หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม.